13. Jaar, Nr. 152. —'sHERTOGENBOSCH.— Zaturdag, 25 December, 1841

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT, HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS Voor de Stad, f 12 - Franco per post, » 14 -.

(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag)

ADVERTENTIEN 10 cent de regel behalve 35 cent. zegel

☞ Uit hoofde van de invallende FEESTDAGEN zal de volgende Courant eerst Woensdag worden uitgegeven.

NEDERLAND.

De *Rotterdamsche Courant* behelst het volgende:

„ In de naburige gemeente Capelle op den IJssel heeft een treurig voorval plaats gehad. Zekere Johan George Bertram, van beroep schoenmaker, had zich, tot verbetering van zijn sober bestaan, in den afgeloopen zomer een karretje met een hond aangeschaft, teneinde daarmede goederen naar Rotterdam en vice versa te transporteren; doch eens werd hij, bij het inspannen, door den hond hevig aangevallen en in de hand gebeten, ten gevolge waarvan zich, eerst na verloop van vier en tachtig dagen, sporen van watervrees bij hem hebben ontdekt, en hij, na het doorstaan van vele folteringen, in den morgen van den 27. November is overleden. De ongelukkige, die den ouderdom van slechts vier en dertig jaren bereikt had, laat eene weduwe met drie zeer jonge kinderen na, welke door zijnen dood in de diepste armoede zijn gedompeld, en tot wier ondersteuning door den Heer Burgemeester der genoemde gemeente terstond menschlievende pogingen zijn aangewend.

„ Op goede gronden houden wij ons verzekerd, dat de mededeeling van deze beklagenswaardige gebeurtenis, door middel dezer Courant, met de zorgvuldige bedoelingen eener hooge autoriteit in de provincie strookt, dewijl die mededeeling tot waarschuwing strekken kan, om toch steeds de meest mogelijke voorzigtigheid in acht te nemen ten aanzien van honden, en bijzonder van die, welke voor wagens aangespannen worden; en tevens kan dienen, om de belanghebbenden des te meer van het mishandelen dezer dieren, hetwelk reeds dikwijls ongelukkige gevolgen gehad heeft, af te schrikken."

— Bij Koninklijk Besluit van den 19. dezer zijn de adjunct-commiezen bij het Departement voor de zaken der R. K. Eeredienst, J. C. Willemse en jonkh. L. J. H. de van der Schueren, benoemd tot commiezen bij hetzelfde Departement.

— Het heeft Z. M. behaagd, in hoedanigheid van vice-superior der Hollandsche zending, te erkennen Mgr. Innocentius Ferrieri, kanselier van Z. Heil. Paus Gregorius XVI, en zaakgelastigde van den Heiligen Stoel bij het Hof der Nederlanden,en zulks ter vervanging van Mgr.Franciscus Cappacini, tot andere betrekking geroepen.

— MAASTRICHT, 15 Dec. Men meldt uit Roermond, dat de gemeente Maasbracht op het punt is geweest van door de hoog aangezwollen Maas te worden overstroomd. Reeds waren de bewoners bezig, om hetgeen zij vervoeren konden, te bergen, omdat de sedert 1839 aangelegde werken dreigden, te bezwijken, toen het aan de beambten van den waterstaat is gelukt dezelve te behouden. Volgens het Dagblad van Limburg, heeft de conducteur Straatman bij d e gelegenheid uitgemunt. — Het gerucht liep, dat door kleine dijkbreuken overstroomingen hadden plaats gehad te Herlen, Grevenbicht en Maasband, en dat aldaar zelfs huizen zouden zijn weggespoeld.

— Men verneemt, dat het korps Koninklijke Marechaussée gesteld is onder het algemeen toezigt van den Generaal-Majoor graaf Dumonceau, kommanderende de tweede brigade kavalerie.

— Uit eene opgave in den Utrechtschen Volksalmanak voor 1842 blijkt, dat aan de hoogeschool te Utrecht zijn ingeschreven 469 studenten, als 14 in de godgeleerdheid, 105 in de regtsgeleerdheid, 70 in de geneeskunde, 150 in de letteren en 60 in de wis- en natuurkunde.

— Dezer dagen gaven wij onze lezers berigt,dat de Heer Carter geene permissie te Amsterdam had kunnen bekomen, tot vertooning van zijne gedresseerde wilde dieren, welke op het Fransche tooneel zoude plaats hebben;— thans vernemen wij, dat de Heer Carter te dezer zaken eene actie tot schadevergoeding van f 3000 tegen den Directeur van evengem. tooneel aangevangen heeft, die aan zijde des eersten door den Heer Advokaat Tydeman, en van zijde des Directeurs door den Advocaat de Markas zal bepleit worden.

— Uit den voor 1842 in het licht verschenen *elfden* jaargang van den *Amsterdamschen Studenten-Almanak* blijkt, dat het getal studenten thans bedraagt:

Aan het Athenaeum Illustre.	119
» » Koninkl. Luthersch Seminarium. .	7
» » Seminarium der Doopsgezinden. .	15
» » Seminarium der Remonstranten. .	6
Totaal. . . .	148

— Het Dagblad der residentie meldt, dat het bij nader onderzoek gebleken is, dat het berigt door onderscheidene Bladen medegedeeld, dat de Heer Meurs, inplaats van wijlen Jhr. Mr. W. M. de Brauw, tot Directeur van de Koninklijke Nederlandsche Loterij zou benoemd zijn, ongegrond is. Tot dusverre is die post nog niet vervuld.

KERKELIJKE STAAT.

Met groot ekwipaadje heeft zich Z. Hoogheid Prins Leopold van Beijeren 's middags van den 7. dezer naar het Vatikaan begeven, en is aldaar den H. Vader plegtig ten gehoore voorgesteld door den Graaf van Lutzow, Afgezant van Oostenrijk bij den H. Stoel. De H. Vader heeft zich een geruimen tijd met den jeugdigen Vorst onderhouden, die onder den naam van Graaf von Scheyrn reizende is, en de merkwaardigheden van Rome nauwlettend bezigtigt, onder leiding en toelichting van Professor Wagner.

— Z. H. heeft den 8. dezer ten gehoore ontvangen H. Doorl. Hoogh. Mevrouw de Groothertogin van Mecklenburg-Strelits en hare Dochter de Hertoginne Caroline; beiden werden voorgesteld door den Pruissischen Afgezant, den Heer von Buch. Als regerende Vorstin werd Hare Hoogheid bij Z. Heiligheid toegelaten in de appartementen, die anders voor vrouwen ontoegankelijk zijn.

DUITSCHLAND.

— Volgens eene briefwisling, gedagteekend 11 December, aan de *Gazette van Opper-Duitschland*, zou het Keulsch Aartsbisdommelijk Kapittel bezwaar hebben gemaakt tegen het regt van opvolging, aan den Coadjutor Monseigneur Geissel versproken, onder aanvoering van den beweeggrond, dat, door deze verspreking, het Kapittel in zijn regt van vrije keuze zou belemmerd worden. Het *Journal de Bruxelles* trekt de echtheid van dit berigt, middelerwijl, met grond in twijfel.

ENGELAND.

— Het onlangs op het stadhuis te Londen gegeven Bal, ten voordeele der uitgebannen Polen, heeft zuiver 8 duizend Hollandsche guldens opgebragt.

— Door een groot aantal ingezetenen van Wallis zijn petitiën aan de Koningin geteekend, het verzoek inhoudende, dat het H. M. behagen moge, de geboorte van den mannelijken Troonopvolger door de instelling eener nieuwe Ridderorde te kenmerken, die den naam van Davids-orde dragen zou.

FRANKRIJK.

In de *Gazette du Dauphiné* van 15. December leest men: Zoo op den oogenblik deelt men ons een brief mede, aan een onzer vrienden, door den Heer de Borilcelli, Kamerling van Zijne Heiligh. afgezonden, en luidende, dat de Paus den 10. dezer, 's ochtends ten 8 ure, door eene beroerte is getroffen, zoodanig, dat, op het vertrek van den brief, de H. Vader, gedurende vier uren, niet het minste teeken van leven meer gegeven had. De Heer Mutel, oud geneesheer van Parijs, bevond zich steeds aan het doorluchtig krankbed. De brief, die deze tijding inhield, was met de Paketboot *de Phenix* te Marseille aangebragt.

-- De *Gazette de France* zegt, in antwoord op vorenstaand nieuwsberigt, dat brieven, den 10. dezer mede uit Rome afgezonden, nog volstrekt geen woord van dit treurig nieuws melden; en, dewijl ook de Duitsche Dagbladen dienaangaande niet het minste gewag maken, zoo gelooft dan ook de *Gazette* volstrekt niet aan de waarheid van het berigt.

Naar wij nader vernemen, bestaat er geen Kamerling met den naam van Bo-

rilceli, en zoodoende wordt het gerucht, alsof deze den gevaarlijken ziektetoestand van den Paus aan de *Gazette du Dauphiné* zou gemeld hebben, nog al onwaarschijnlijker dan dat gerucht-zelf, waarover niet een enkel nader berigt uit Rome is overgekomen, zelfs tot in den namiddag van den 10. December.

— Uit Madrid meldt men, dat de Regent eene algemeene amnistie heeft uitgevaardigd ten behoeve der soldaten, die aan het oproer van den 7. October laatstleden deel genomen hadden.

— Het bevestigt zich, dat het zeer geacht, echt Katholijk Pruissisch Dagblad de *Courrier de Franconie* voortaan niet meer zal verschijnen. De vereeniging der Keulsch-Kerkelijke aangelegenheden schijnt tot deze staking voor goed veel aanleiding te hebben gegeven. Nu bestaat er voor Duitschland op dezen oogenblik niet één bepaald Katholijk Dagblad meer, en heeft de anti-katholijke Dagbladpers thans dus vrij baan.

BELGIE.

De jaarlijksche plegtige vergadering der Koninklijke Akademie is een dag vervroegd geworden, en heeft gisteren plaats gehad in het nieuwe locaal van het Muzijk-genootschap. Onder de aanwezige lieden telde men den Nederlandschen gezant, den Heer Falck; den minister van buitenlandsche zaken, den Heer Nothomb enz. De Fransche gezant, zoowel als de beide gewezen ministers, Generaal Evain en de Theux, bevonden zich onder de toehoorders. Onder de bekroonde schrijvers waren: een der hoogleeraaren van de Katholijke Universiteit, de Heer Naméche; — een der hoogleeraars van de Academie van Groningen, de Heer Ververs en de Heer Stern, en een Duitsche geleerde uit Göttingen.

„De Heer Falck heeft de medaille voor den Groningschen hoogleeraar ontvangen. Men meldt, dat de redevoeringen van de Heeren de Stassart en Quételet met belangstelling zijn aangehoord. De laatstgenoemde is door den Koning tot Officier zijner Ridderorde benoemd. Te midden der vergadering is, door een onbekend toeval, het gazlicht plotseling uitgedoofd, en is daar door eene volledige duisternis veroorzaakt, welke eenig oponthoud heeft te weeg gebragt en aanleiding heeft gegeven tot min of meer geestige aanmerkingen."

— De Stad Brussel heeft den 18. dezer aan den Heer de Biefve de kostbare zilveren vaas uitgereikt, hem, als Schilder van het Verbond der Edelen, toegekend. Dit kostbaar geschenk vermeldt des beroemden Schilders Naam, en daarenboven de Leus der Edelen: Fideles jusqua' a la Besace (Getrouw tot den bedelzak), alsmede den naam der Stad Brussel, en de jaaren dagteekening, waarop den Schilder door die kunstlievende Stad deze keurig bewerkte en aller fraaist gevormde Vaas werd toegekend.

— De Belgische Kamer van vertegenwoordigers heeft zich, in hare Zitting van den 20. met de behandeling der verschillende posten van de begrooting van Binnenlandsche Zaken bezig gehouden. Eenige dier posten hebben vrij wat tegenstand gevonden en zijn tot een verminderd bedrag vastgesteld. Den levendigsten tegenstand heeft de post van 555 500 franken, voor aanmoedigingen van den landbouw, ontmoet. De heer Eloy de Burdinne, die zich reeds meermalen er sterk over heeft beklaagd, dat de nijverheid en koophandel in Belgie oneindig meer begunstigd wierden, dan de landbouw, heeft in het breede betoogd, dat de bedoelde post zijnen naam niet verdiende. Hij vond daaronder uitgetrokken fr. 149.500 voor het aankweeken van veeartsen, welke geneesheeren, zoo hij zeide, veel nuttiger waren voor de ruiterij en de paarden van weelde, dan voor de landbouwers; fr. 230,000 voor de verbetering van het paardenras, welke verbetering insgelijks zich slechts tot paarden van weelde uitstrekt, zoodat men onder anderen uit dezen post fr. 20,000 voor paardenwedloopen besteedde, terwijl het toch bekend was, dat de eigenlijke boerenpaarden niet door snelheid in het loopen behoefden uit te munten, fr. 24.000 voor den Botanischen tuin te Brussel, welke tuin, naar des sprekers meening, volstrekt niet aan zijne bestemming beantwoordde, vermits men zich daar vooral op het aankweeken van bloemen toeiegde, die aan de dames ten geschenke konden worden aangeboden, enz. Over dat laatste artikel van uitgave is de strijd vooral levendig geworden. De minister heeft zelf de diensten, door Brussel in den tijd der omwenteling bewezen, als eene drangreden om het goed te keuren, moeten aanvoeren. Bij het einde der zitting was men omtrent dit punt nog niet tot een besluit gekomen.

—Jongstleden Zondag heeft de plegtige inwijding van het stations-gebouw van den ijzeren spoorweg te Mons plaats gehad. Ten 11 ure des morgens vertrok de eeretrein van Brussel en kwam ten bepaalden ure onder het luiden der klokken en het gebulder van het geschut aan de station, werwaarts HH. MM. zich in eene voor H. D. in gereedheid gebragte tent begeven hadden, en alwaar de burgemeester van Mons H. D. op eene gepaste wijze toesprak. De Koning beantwoordde deze aanspraak op de minzaamste wijze, en daarna stelde zich de stoet onmiddellijk in beweging naar het stadhuis, onder toevloed eener ontelbare volksmenigte. Ten 4 ure begon een maaltijd van 200 converts, welke door de stad aan den Koning werd aangeboden. Z. M. droeg de uniform van generaal der burgerwacht.

Het Dierlijk Magnetismus.

IV^b.

(Slotgedeelte. — Zie terug de Ns. 130, 131, 147 en 150.)

Andere verschijnsels stemmen in met het geen zware ziekten, bij een geweldig verval van het lichaam —, hetgeen de doodbedden van kranken vooral —, hetgeen vlagen van dolheid en ijlhoofdigheid, opleveren. De gewaarwording naamlijk van hetgeen elders gebeurt, of nog eerst gebeuren zal. — Dezen toonen en hebben altijd getoond, dat plaats en tijd loutere wijzen van gewaarwording des lichaams zijn, maar die voor een onlichaamlijk gewaarworden niet bestaan. Die van het lichaam ontbonden is, of het geen hij gewaar wordt, die door het ligchaam gewaar wordt, dees ziet even zeer hetgeen wij afwezend en hetgeen wij toekomstig noemen, als hetgeen wij met de hand bereiken.

Anderen eindelijk behooren afzonderlijk tot het magnetische somnambulismus.

Van dezen kunnen eenige zeer wel verklaard worden door de bloote gewaarwording, onafhankelijk van of door 't lichaam. Zoo is het, b. v. met het zien en beschrijven der ingewanden, der kwaal, waar men aan lijdt; de erkentenis van metalen, die aangeraakt worden; van gemagnetiseerd water; het lezen van schrift het geen op het hart gelegd, of achter tegen den muur gehouden wordt. Dit kan eene bloot aanschouwende (intuitive) kennis der ziel zijn; of het kan eene fijner gevoeligheid van het ligchaam aantoonen en ten oorsprong hebben dan wij daarin kennen, en die door onze opvoeding niet gekweekt, maar door het zich overgeven aan grover gewaarwordingen verduisterd of onerkend blijft, doch bij den buitengewonen staat des lichaams door den geest opgemerkt en aangewend wordt.

Doch anderen zijn van eenen aart, met de tegenwoordige begrippen geheel strijdig.

De gemagnetiseerde *leest in de gedachte* des magnetiseurs; en *gevoelt door het lichaam* des magnetiseurs, de voorwerpen die hij (magnetiseur) aanraakt. Ziedaar het toppunt des wonders; wonder echter! dat door ieder, die het echte en ware somnambulismus gezien heeft, getuigd wordt; en dat ook de sleutel van al het overige in zich bevat.

En dit lezen in de gedachten des magnetiseurs is meer algemeen en van wijder omvang dan men gewoonlijk meent of begrijpt. De meeste (misschien wel alle) der antwoorden, die de slapende geeft, zijn daar het uitvloeisel en bewijs van: en het is zeer mooglijk, dat die zoogenaamde beschrijving van lijdende ingewanden in der daad in de gedachte des magnetiseurs gevonden en daaruit genomen worden; zoo wel als de opgeving der aan te wenden geneesmiddelen. Ten minste heeft men altijd opgemerkt, dat die middelen, die de slapende voorschrijft, steeds in den geest en het geneeskundig systema des magnetiseurs zijn; zoo hij een Browniaan was, Browniaansch; zoo hij een Schellingiaan is, Schellingiaansch; zoo hij voor verhittende middelen is, verhittend; indien voor verkoelende, verkoelend.

Men werpe niet tegen, dat de Magnetiseur als Arts zich somtijds bedriegt, maar de Somnambulist nooit mist, bij 't gebruik van het aangewezen middel baat te vinden. Want, om niet te zeggen, dat dit ALTIJD *baat vinden* zeer onbewezen is, die voorgeschreven middelen zijn niet ligt van een zeer gevaarlijken aart, zoodat zij geen goed doende, toch niet veel schaden; en, waar hier alles op aan koomt, het genezen der kranken geschiedt hier door geen kruiden of dranken, maar op eene geheel andere wijze, waarvan straks! — Doch genoeg, dat de aanwijzing der geneesmiddelen eene volstrekte eenstemmigheid tusschen de gedachten en wil van eene ongeleerde en van geen geneesmiddelen wetende slaapster met haar bewerker betoont, die volmaakt zamentreft met het *lezen in des magnetiseurs gedachte* en het *gevoelen door zijn tusschenkomst der organen.*

Dit, hoe men het neme, bewijst ontegenzeglijk eene gemeenschap of communicatie van de slapende beide met den geest en het lichaam van die haar magnetiseerde; en wel *zoodanige* communicatie, als waarin de slapende lijdelijk is. De Magnetiseur *denkt* voor den kranke, en deze *meent* door hem. Hij *tast* voor den kranke, en deze *voelt* door hem. En dit gesteld zijnde, is het niets meerders gezegd: *hij wil* voor de kranke, en deze *erkent zijn wil voor de hare.*

Maar wat is nu zoodanig eene gemeenschap? Zij is hetgeen men voorheen (en te regt) placht te noemen *possessie.* — Zich door zekere physische middelen meester te maken van ligchaam en geest, zoodat men in een ander denkt, gevoelt, en wil, dit is het Magnetismus, waarvan de uitwerksels al te wel gestaafd en bewezen zijn, om ze niet te erkennen. De bezetene verliest zijne zelfheid, wordt werktuig des bezitters, en als zoodanig in zekeren zin één met hem

Het is ook deze possessie, door welke de ziekte genezen wordt. De opgehoopte invloeden van den gezonden en sterkeren in den zwakkeren, moeten daarin een nieuwen loop van vochten, nieuwe krachtdadige werkingen ter uitdrijving van het kwaad, en herstel van den natuurlijken toestand verwekken, die te sneller voortgebracht worden en te daadlijker werken, naarmate de overmacht van den eerste op den andere grooter, en de wijze der over- of invloeijing krachtiger is.

Men heeft dit in vroeger tijden begrepen, en de overstorting van het bloed eens gezonden in de aderen van den kranke als een algemeen geneesmiddel beschouwd. De zaak is (door 't onvoorkombaar stollen van 't bloed onder het overloopen voornaamlijk) onuitvoerbaar bevonden; maar, al ware zij gelukt, het is van den toestand des bloeds alleen-niet, dat de ziekte afhangt, zoodra zij eens plaats heeft genomen; en het

zou altijd hachlijk zijn, de verzwakte aderen en bloedvaten met een zwaarder of heeter bloed te vervullen, dan haar werkelijke toestand met zich brengt. Doch deze *infusie* doet het Magnetismus met de gezonder geestrijke uitwaassemingen, waar van de Magnetiseur zich uitput, en die in het ligchaam des kranken, naarmate van den toestand waarin het zich werklijk bevindt, overvloediger of schaarscher ingezwolgen worden. Hier aan heeft de uitvinder welligt nooit gedacht; maar terwijl hij eene bij hem niet begrepen, maar ingebeelde magnetische kracht wilde verwekken en mededeelen, deelde hij bij een noodzakelijk gevolg van zijne aanrakingen, handdrukkingen, beademingen en manipulatiën, waarin hij zich afmatte, animale geesten mede, in wier mededeeling veellicht meer besloten is, dan wij kunnen doorzien; schoon wij uit de verschijnselen het mogen opmaken.

Slaan wij nu het oog om ons. — Is zoodanig het uitwerksel der invloeijing van iemands animale geesten, als het Magnetismus ons aanwijst? Brengt het zoodanig eene gemeenschap voort, van in des anderen gedachte te lezen, door zijn wil en denkbeelden bestierd te worden, en door hem te gevoelen? Hoe klaar wordt ons dan de geheele Natuur! — De Echt is dat Magnetismus. Hij, die gewild heeft, dat de *gedachte* der vrouw (begeerte vertaalt men) BIJ haar man zijn zou (kwalijk *tot* haar man), dat hij voor haar willen, en zijn wil haar bestieren zou, en dat zij *ééne* ziel, *ééne* gedachte, *één* gevoel zouden zijn, heeft het middel, dat deze possessie, deze vereeniging meê brengt, gekend. Het is daarom, dat de verhittende dansen en omarmingen en omzwaaijingen aan de hand van een' man, voor de vrouw of het meisjen zoo verpestend, zoo zeden- en ziel- verwoestend, zoo Godloos kwaad zijn. — Wij zien hier tevens uit, hoe Gods bevelen met de Natuur zamenstemmen, en de pligten, die hij oplegt, door den staat-zelven, waaraan zij verbonden zijn, voortgebragt en verwuld worden. Wij zien er ook tevens uit, hoe zeer de Oostersche zeden (vooral in een heete luchtstreek) gegrond zijn, niet toelatende eenige omgang der tweederlei kunnen, die voor de echte, de innige, zielsgehechtheid der vrouw aan haar' man, zoo verderflijk zijn kan, ja dikwijls bij de grootste argloosheid worden moet.

Doch, is dit zoo, wie kan dan aan eene zoodanige praktijk toestemming geven, of die toelaten? Wie moet haar niet met mij als onzedelijk, als onthchtig, als tegen Gods wet, en tegen de Natuur-zelve aandruischend, met één woord, als echthonend en echtschendend, erkennen? Vaders, die uw pligten kent, en uw dochters liefhebt; mannen, die het hart van een man in uw' boezem draagt; weert hem af, die het ooit beproeven zou, uwe dochters of vrouwen, met het Mesmerismus te naderen! En gij, eerbare meisjens, wien uwe onschuld en deugd dierbaar is, gij vrouwen, die uwe pligten bemint en in deze het heil van uw leven stelt, ontvliedt den verleider, die u zou willen onderwerpen aan eene proef, die meer dan een blootelijk physiek spel insluit, en uwe ziel voor eeuwig ontvreemden zou aan den gene, wien zij, en onverdeeld, toebehoort! Neen, het Mesmerismus is geen voorwerp van nieuwsgierigheid, tenzij in den zin, waarin Plutarchus het overspel onder dien naam betrekt. Neen, het is geene bloote kwakzalverij, geen guichelspel. Het is wezenlijk, en niet te ontkennen, maar het behoort tot die ontzettende werkingen, aan natuurlijke oorzaken verknocht, welke men oudtijds onder de Tooverkracht stelde, en zelfs was het ware beginsel daarvan den Ouden in de wetenschap hunner minnedrankbereidingen of liefdemiddelen niet onbekend. Van de overige takken, waar het bij hen mede toebehoorde, gewaag ik niet.

Ik wil mede niet uitweiden over de Possessie, en hare verschillende soorten. Sedert men de geheel Geeestenwareld miskent, schijnt het dwaasheid, daarvan nog te spreken. Dat intusschen de gemagnetiseerde van den geest des magnetiseurs gepossedeerd is, daarvan zijn van tijd tot tijd ontzettende blijken voorgekomen. Als b. v. dat hij of zij in den magnetischen slaap de allergeheimste bedriegerijen en schelmstukken van den Magnetiseur uitbragt; jammerlijk gefolterd werd door de wroeging daarover enz. Iets dergelijks (en zeer merkwaardigs) vindt men in een ontzettend geval waargenomen, in Joh. Friedrich von Meyers *Blätter für höhere Wahrheit* (Erste Sammlung, bladz. 292) schoon deze (met het Magnetismus ingenomen) het kwalijk tracht te verklaren. Ik voeg hier nog bij, dat het onmiddellijk *strijken* en het *om-* of *overstrijken* van iemands ligchaam in de hem omringende athmosfeer reeds voor 300 jaren bij de oude Deensche Wetten verboden was, als behoorende tot de Tooverij. Zoodat het magnetiseeren niets nieuws maar eene opwarming van een oude praktijk door den Booze is, die tegenwoordig zijn rol meesterlijk speelt, en met meer ijver en onder meerderlei gedaanten en middelen, naar mate hij minder tijd over heeft, en wiens overmagt nog al hooger steigeren zal. Doch te vergeefs toont alles rondom ons, de onzigtbare wezens, die ons beminnen of haten, en de ontelbare wijzen, waarop ons de laatsten bestoken; en wat alleen ons daar zeker tegen stelt. De geestelijke vereeniging schijnt eene wonderspreuk of een raadsel, dat deze zich zoo verlicht wanende eeuw te duister is. De ontknooping echter is nabij, en ook het Mesmerismus is een der voorteekenen daarvan. — BILDERDIJK. —

Boekaankondiging.

De Heer Ketelaar, algemeen geacht Taalonderwijzer, sedert jaren te Maastricht gevestigd, heeft dezer dagen uitgegeven en ook ons toegezonden, een Dichtwerkje, getiteld: « *Bethlehem, of de Menschwordende Messias*, voorafgegaan door *de Uitverkorenen*, en gevolgd door *Mijne hoop na het Graf.*" Als Onderwijzer (dus vernemen wij) is de Heer Ketelaar allergunstigst bekend; als Schrijver heeft hij zich verdienstelijk gemaakt door de uitgave van eenige goede Werkjes voor het onderrigt der jeugd, benevens nog door eenige anderen, die zich onderscheiden door zuiverheid en gemakkelijkheid van stijl. Ook in zijn nu laatst uitgegeven Werkje stralen dezelfde eigenschappen door. Het onderwerp is ernstig en godsdienstig; de bron, waaruit de Schrijver putte, voor zooverre betreft de beide eerst-behandelde stoffen, is de H. Schrift; de bron van het derde stuk, ligt geheel in des Dichters vrije verbeelding. Men treft in alle drie deze Stukken fraaije zinsneden aan, en zelfs vele schoone verzen, die ten bewijze strekken, dat de Vervaardiger in de goede School der Dichtkunst geen vreemdeling is. Doch, behalve dat alles, is dit nog de beste aanbeveling voor deze verzen, dat zij wegens hunne strekking met voordeel zullen kunnen worden gegeven in handen van de Jeugd. en van die allen, wier lust het is, zich te voeden en op te kweeken met de gedurige bespiegeling van wat God en Eeuwigheid betreft, onder geringschatting van het ijdele en vergankelijke dezer voorbijgaande Wereld.

Ten proeve laten wij drie coupletten uit het derde Gedicht: *Mijne hoop na het Graf*, hier volgen:

Niets, niets wat God eens wrocht, wordt door den tijd verslonden,
Het sterft alleen in schijn, wordt voor het oog ontbonden.
Zie hoe de struik vergaat, wijl zij voor kou bezwijkt;
Dan zie, hoe zij herleeft, en weêr met luister prijkt!
Zie d' eik, die honderd jaar, de stormen kon verachten,
Kwijnt eindlijk langzaam weg, verliest zijn' reuze-krachten,
Ontbindt zich door den tijd in stof, dat de aarde voedt,
En aan zijn' nieuwe spruit weêr krachten geven moet.
De rups, die, in haar' staat, de onsterflijkheid komt leeren,
Zult gij uit het wintergraf, tot 't leven ras zien keeren.

—

Enhoe, zou dan het graf den mensch alleen verslinden?
Hier van zijn kort bestaan het perk en einde vinden?
Hij, die in 't broze slijk het beeld zijns Heeren draagt,
Die van al 't geen hij doet, zich immer reden vraagt?
Hij, die aan de natuur, als Vorst, de wet kan geven,
Die altijd onvermoeid naar hooger doel wil streven,
Die wonderen verrigt, zich nimmer voelt voldaan,
Zich niet beperken laat door stroom of oceaan?
Ja, die deez' grond verlaat, de Heemlen gaat doordringen,
En 't staartgesternte volgt, in zijn onmeetbre kringen?

—

Neen, 't leven is een' reis, een' reis naar vaster gronden,
Waar alles eeuwig is, waar niets meer wordt ontbonden,
Waar 't ligchaam van geen' ziel, geen ouder van zijn kind,
Door dood wordt afgescheurd, waar elk zich zalig vindt;
Waar zich het hart vervult, waar nevlen zijn verdwenen,
Waar alles zich verklaart, geen ramp het hart doet weenen,
Waar 't goud geen' waarde heeft, geen rang of aardsche magt,
Waar zuivre deugd alleen het loon, op aard' verwacht,
In ruime maat ontvangt, geen' val meer heeft te vreezen,
En buiten storm en klip in zekerheid zal wezen.

Ingezonden Stukken EN Briefwisseling.

† † † (*Noord-Braband* 16 Decemb. 1841,

AAN DE REDACTIE VAN

DEN NOORD-BRABANDER,

In het stuk, geplaatst in N°. 146 van Uw geeerd Blad, wordt teregt aangemerkt, dat de Geneeskundige Wetten door vele Plaatselijke Besturen zeer slecht gehandhaafd worden; evenwel op het punt-zelf is de Schrijver de plank verre mis, met te gelooven en te beweren, dat de juiste naleving dier Wet voldoende zoude zijn; want Schrijver geeft te kennen, dat volgens de bestaande Wet, in zulke Gemeenten, alwaar twee Medic. Docters gevestigd zijn, de Plattelands-Heelmeester, wel is waar, *bevoegd is*, om inwendig te praktiseren, edoch bij stijgend gevaar de hulp van de Medic. Docter moet inroepen.

Het valt alzoo van zelf in het oog, dat, dewijl de Wet de beoordeeling omtrent de hoogte of het gevaar der ziekte aan den Plattelands Heelmeester zelven geheel overlaat, en hierin alzoo geene toepassing der Wet te pas komt, het derhalve volstrekt voor de *instandhouding* van den Medic. Docter noodig is, dat *ook op dit punt* eene andere Wet kome.

Edoch, ware des Schrijvers pen niet in gal gedoopt, hij zoude waarlijk op vele punten de slechte naleving der Wet MEER TEREGT hebben kunnen aanwijzen, terwijl hij nu juist verdedigt hetgene hij zoo gaarne wilde hekelen.

Zoo vindt men bij voorbeeld Gemeenten ten Platten Lande alwaar twee tot drie ja vier Medic Docters en van drie tot vier Apothekers (ten minste Apotheken) zijn, en waar het Gemeente-Bestuur (misschien uit familie- of andere betrekking) toelaat, dat de Medic. Docter regstreeks tegen hunnen Eed en Pligt in, en tot schade voor de gevestigde Chirurgijn en Vroedmeester, de *Heel*-zoowel als de *Verloskunde*, geheel onbevoegd en alzoo natuurlijk ongepatenteerd, uitoefent, en alzoo strafbaar is, ingevolge de Wet van 12 Maart 1818, Art. 18 hetgeen zegt: „Alle onbevoegde Personen, eenigen tak der Geneeskunst, hoe ook genaamd, uitoefenende, zullen voor de eerste maal verbeuren eene boete van *f* 25 tot *f* 100 met Confiscatie hunner Geneesmiddelen; voor de tweede maal achterhaald wordende, het dubbel daarvan betalen; en bij de derde overtreding, met gevangenis van twee weken tot zes maanden worden gestraft."

Terwijl Art. 19 luidt: » die genen, welke eenen anderen Tak der Geneeskunst uitoefenen of op eenige andere wijze de Geneeskundige Praktijk exerceren, dan waartoe zij volgens den inhoud dezer Wet geregtigd zijn, zullen voor de eerste

maal verbeuren f 25, bij de tweede f 50 terwijl zij voor de derde reize, door intrekking van hun Patent voor eenen, naar omstandigheden, door den Regter te bepalen tijd, van niet korter dan zes weken en niet langer dan *een* jaar zullen worden gestraft.

Het is wel waar, dat zulke hebzuchtige wezens reeds daardoor genoeg in de opinie hunner doorzigtige en edeldenkende medeburgers gedaald, en alzoo gestraft zijn; edoch zulk een laakbaar Gemeente-Bestuur is en blijft in zijnen pligt te kort, voorgeschreven bij Koninklijk Besluit van 31 Mei 1818, Art. 26, hetgeen zegt:

» Geene geconstitueerde Magt, zal, onder wat voorwendsel ook, vermogen, iemand tot de uitoefening der *Genees-*, *Heel-* en *Verlos-* of *Artsenijmengkunst* onder hare jurisdictie toe te laten, dan die daartoe volgens den inhoud der in het vorige Artikel vermelde Lijsten is bevoegd verklaard, of de permissie heeft; maar zullen dezelve gehouden wezen, om met alle gestrengheid tegen het insluipen van misbruiken dienaangaande te waken." —

Men ziet alzoo uit des Schrijvers stuk, hoe verkeerd men kan redeneren, en wat al grof- en botheden onze bestaande Geneeskundige Wetten al hebben doen schrijven. Om niet me het opnoemen van alle die kleine verwijtingen en spitsvindigheden vervelend te worden, zijn er voorbeelden, dat bevoegde Geneeskunstuitoefenaars elkander als met Moordenaars gelijk stelden, en elkaêr wederkeerig voor *Eerroovers* uitmaakten. [Zie het het Artikel in den *Noord-Brabander* N°. 42, als ook N°. 2008 van het *Handelsblad*, beiden van het jaar 1838.]

Dat, eindelijk, de Plattelands-Heelmeester zoo weinig geneigd is, om bij voorkomende gelegenheden den raad van den Medic. Docter in te winnen, zou van zelf verminderen, bij aldien laatstgenoemde minzamer met eerstgemelden om ging, en met minder trots op hem nederzag, of geene verdere kunstgrepen bezigde, om hem het geschonken vertrouwen bij zijne Patienten of deszelfs betrekkingen te doen verliezen. — Doch genoeg!

Het is alzoo te hopen, dat de Commissie ter herziening en hervorming der Geneeskundige Wetten, genoegzaam worde ingelicht, en de Maatschappij eene meer vaste regeling bekome, waardoor al zulke, den Geneesheer zoo slecht passende hartelijkheden zullen worden voorgekomen.

Uw Geabbonneerde:
G.

?
! PROFETIE VOOR 1842 !
?

In den *Commerce Belge* vindt men de volgende Voorspelling, betreffende het aanstaande jaar 1842.

» Groote woeling bij de vijanden van licht en vooruitgang. Zij wanen zich sterk, en zouden den verdrukker willen spelen. -- Vele zachtzinnige schapen zullen door de wolven worden verslonden. -- Een noodlottige hartstogt zal hem, die er zwanger van gaat, in het verderf storten. -- Vreeslijke oorlogen tusschen verscheiden volken. -- Er zal bloed stroomen. De toekomst is gesloten voor naijverige plannenmakers. -- In het luchtgestel zullen groote verschijnsels plaats grijpen. -- De aarde zal zich openen. -- De zon zal eene hoogst belangrijke gebeurtenis beschijnen; en er zal evenveel reden zijn, om te sidderen, alsom zich te verheugen.

In het *Handelsblad* van den 11. December, vinden wij eene kleine BOEKAANKONDIGING, welke wij hier overnemen, als drukkende ook volkomen ons oordeel uit over een, dezer dagen bij ons ingekomen:

MANUEL *pour le calcul des changes principaux, basé sur le système décimal adopté dans le Royaume des Pays-Bas.— Rotterdam;* H. NYGH, 1841.

« Eene hoogst nuttige, of liever eene onmisbare Handleiding voor elk handelhuis, waar buitenlandsche handel gedreven wordt, en waar men dus gedurig in de noodzakelijkheid is van die reductiën van geldspecie, welke moeijelijke berekeningen vordert, en waartoe men door de hier gegeven Tafels in een oogenblik des tijds komen kan. — Met de meeste juistheid zijn de verschillende berekeningen hier opgegeven, en de uitkomsten met derzelver fractiën aangewezen.- Recensent nam bij verschillende sommen er de proef van, en moest erkennen, dat, in welke bij ook in een gering opzigt mogt verschillen, het abuis altijd aan *zijne* zijde was; *allen* na te rekenen kan wel niet van hem worden gevergd, maar hij mag uit die enkele tot het geheel een besluit vormen, en dan vertrouwt hij, dat dit MANUEL op elk buitenlandsch handeldrijvend kantoor niet zou mogen gemist worden, en tot vereenvoudiging van menigen moeijelijken arbeid veel zal bijdragen. Daartoe bevelen wij het dan ook ten hoogste aan.

(*Overgenomen uit het* LETTERLIEVEND MAANDSCHRIFT.)

Statistiek.

Volgens eene opgave in de Pruissische Staats-Courant, was bij de volkstelling aan het einde van 1840 gebleken, dat de bevolking van den Pruissischen Staat alstoen ten aanzien der verschillende geloofsbelijdenissen aldus verdeeld was:

Evangelischen	9,084,181
Roomsch-Katholijken	5,612,556
Tot de Grieksche Kerk behoorende	1,257
Mennonieten	14,474
Joden	194,623
Zamen	14,907,091.

ADVERTENTIEN.

*** Heden beviel allervoorspoedigst van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe H. W. F. J. SWEMER, geboren Barounesse van BROECKHUISEN.

's Bosch, den 21 December 1841.

*** Bij de Boekdrukkers en handelaren BREPOLS & DIERCKX ZOON, te *Turnhout, provincie Antwerpen* (*Belgie*) is van de pers gekomen:

KORT BEGRIJP VAN DE GESCHIEDENIS, EN DE OEFENING VAN DEN KRUISWEG etc. volgens den gelukzaligen LEONARD DU PORT MAURICE, naar het fransch vertaald in de abdij van WESTMALLE Dit WERK dat het volledigste van dien aard is, ontbrak in onze moedertaal: deze vertaling is van Kerkelijke goedkeuring voorzien, en wij twijfelen niet of de minnaren van den Kruisweg zullen het met open armen omhelzen, wijl het alles behelst, wat hunne godvrucht kan verlangen zoo voor de kennis der historie, als voor de Oefening der Gebeden enz.

Prijs 50 Centen.

UITGEPAKT
TE 's HERTOGENBOSCH,
IN DEN GOUDEN LEEUW
voor 8 dagen.

Aan bovengemeld MAGAZIJN van GALANTERIEN en NIEUWIGHEDEN zijn op nieuw ontvangen nieuwe modellen van KAMERLUSTERS, brons ARTISTIQUE van f 12 tot f 26, verders fraaije voorwerpen van JAPANSCH PORCELEIN, PERLE D'AMOUR, IVOOR, SCHILPAD, KRISTAL en eene hoeveelheid kleine voorwerpen bijzonder wegens derzelver vreemdheid geschikt voor SOUVENIRS en CADEAUX.

HENRI PRONK.

*** OUDERS of VOOGDEN, welke door omstandigheden genoodzaakt zijn, iemand van hunnen, hetzij uithoofde van *Krankzinnigheid* of *Losbandig* gedrag, in verzekerde bewaring te stellen, vinden daartoe de geschiktste gelegenheid in het van ouds bekende en welingerigte *Kost en Verbeterhuis*, gelegen op den Papenhulst te *'s Hertogenbosch*. Firma de Gebroeders RIPPENS, en thans onder Directie van J. J. RIPPENS, gewezen Officier van Gezondheid der 2e. klasse bij de 5e. Afdeeling Infanterie. De Directeur zal niets onbeproefd laten om zoo veel mogelijk het lot der aan zijne zorgen toevertrouwde ongelukkigen te lenigen, terwijl voor die krankzinnigen, wier toestand nog eenige hoop op herstel geven, des verkiezende door een bekwaam Med. Docter, eene geregelde geneeskundige behandeling zal in het werk gesteld worden. Het Prospectus en de Condition zijn bij hem, als ook bij de Boekhandelaars H. PALIER en ZOON te *'s Hertogenbosch*, mits men zich met gefrankeerde Brieven adressere, te bekomen.

GRANENMARKT.

TE AMSTERDAM, van Woensdag 22 December.

Tarwe prijsh. en schaars ter veil; 133 p. n. r. Koningsb. f 127 p. o. Rijn f 250 bij partij.
Rogge bij vorige prijzen: 119 p. Stett. f 210; 119 p. Rijn f 198.
Garst flaauw; 107 p. n. Nassaud. f 163.
Haver ruim prijshoudend, met goede handel, 81 p. n. fijne f 94; 80, 86, 87 p. n. dikke f 93, 99, 102.
Koolzaad op 9 vat in Oct. 79 p. vl.
Raapolie dadelijk williger, op levering van Mei prijshoudend, op het najaar iets flaauwer, per 6|w f 59, Vlieg. f $57\frac{1}{2}$ a 58, Mei f $52\frac{1}{2}$ a $\frac{3}{4}$, Sept. f $47\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$, Oct. f $47\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$.
Lijnolie pr. 6|w. f $38\frac{1}{2}$, Vlieg. f $37\frac{1}{2}$ a $\frac{3}{4}$. Hennepolie per 6|w. f $47\frac{1}{2}$, Vlieg. f $46\frac{1}{2}$.

MARKT BERIGT.

De Prijzen der Granen alhier, van Donderdag den 23 December 1841, zijn geweest:

Rogge (per Ned. Mud.)	f 0.00	a	f 0,00
Boekweit.	- 6,33	a	- 5,85
Haver.	- 2,30	a	- 2,00
Garst.	- 4,00	a	- 0,00
Het Nederlandsch p. Boter.	- 0 74	a	- 0,68
De 3 » » Roggenbrood 30 Cents.			

De middelprijs der rogge waarna de broodzetting heeft plaats gehad, is f 5 34**.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen van den 23 December, 1841.

De $2\frac{1}{2}$ pCt $52\frac{3}{4}$. de 5 pCt $101\frac{3}{8}$. de 4 pCt $92\frac{3}{8}$. de 3 pCt $71\frac{1}{2}$ de 4 pCt. 96 Ard. $21\frac{1}{8}$. Rome Emp. de 1824 $66\frac{3}{4}$ Rome 1832 $102\frac{1}{2}$

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Woensdag 22 December $4\frac{1}{2}$ Ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{4}$ $\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$. W. S. 5 pCt. $99\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$. Kansbilj. f $23\frac{7}{16}$. Restanten [illegible] Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt 90 $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$. Synd. $3\frac{1}{2}$ pCt 76. Handelm. $155\frac{3}{4}$ $154\frac{7}{8}$. O. I. 5 pCt. $97\frac{3}{8}$. Rijn Haarl. $60\frac{1}{4}$. Ard. 85 p. st. $21\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$. Ard Coupon $20\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$. Oude Russen 4 pCt. $87\frac{5}{8}$. 6 pCt Metalliek Bank-act. $6\frac{3}{8}$. Brazilien 100 p. st $66\frac{1}{2}$.

Ter Courantdrukk. van D.A.A. DE ROY, te 's Bosch